

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 22 Ekim 2019
Sayı : 911

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. BAKAN.

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	Çevre
Tarih :	24 Ekim 2013
Esas No: 2/2310	

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ
22 Ekim 2019
Numara:

TBMM
GELEN EVRAK
22 Ekim 2019
No: 554425
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Atık, Türkiye’de hukuken ilk olarak 1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’nda “Herhangi bir faaliyet sonucunda çevreye atılan veya bırakılan zararlı maddeler” olarak tanımlanmıştır. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)’e göre katı atık, “Sahibinin istemediği, ihtiyacı olmadığı, kullanmadığı, arıtılması ve uzaklaştırılması gerekli maddeler” olarak ifade edilmektedir. Fiziksel, kimyasal, biyolojik fark etmeksizin hammaddesi ne olursa olsun doğrudan ya da dolaylı olarak bir şekilde açığa çıkan atıklar ve akıbeti; üreticiler, tüketiciler, politika belirleyicileri ve uygulayıcıları, yönetim erkleri ve denetim mekanizmaları koordinasyonunda takip edilmelidir.

AB’nin atık yönetimi politikalarına göre; atığın önlenmesinin yanı sıra geri dönüşümünün teşvik edilmesi, kaçınılamayan atığın kaynak olarak kullanımı ve ek doğal kaynakların çıkarılmasının asgari düzeye indirilmesi, kaynak verimliliği ve sürdürülebilir büyümeyi sağlamak amacıyla önem teşkil etmektedir. AB’nin çevre alanındaki mevzuatının dayandığı ilkeler olan; önleyicilik, ihtiyat, kaynağında düzeltme, kirleten öder ve diğer politikalarla bütünleşme ilkeleri çerçevesinde ortak politikalarda buluşulup etkili ve somut adımlar atılmalıdır.

Yapılan bilimsel çalışmalara ve hesaplamalara göre, sadece Akdeniz’de toplam 247 milyar adet plastik çöp bulunmaktadır. Doğal Yaşamı Koruma Vakfı (WWF)’nin Akdeniz’deki plastik kirliliği ile ilgili raporuna göre, Türkiye, yılda 110 bin ton ile Akdeniz’e en çok plastik atık bırakan 2’nci ülkedir. Bu atıkların başlıca kaynağı, belediye atıklarının düzenli depolanmaması ve kalan turizm kaynaklı plastik kirliliğidir. Raporda Türkiye’nin dönüştürülmeyen çöp oranının yüzde 19.1 olduğu vurgulanırken; dünyadaki toplam plastik çöpün yüzde 3.5’ini Türkiye’nin ithal ettiği belirtilmiştir.

Greenpeace’in Doğu Asya bürosu tarafından yayımlanan rapora göre ise, Türkiye dünyada en fazla plastik çöpü ithal eden üç ülkeden biri konumundadır. Türkiye’ye en fazla plastik atık ihraç eden 10 ülke İngiltere, Belçika, Almanya, ABD, Hollanda, İspanya, İtalya, Slovenya, Fransa, Japonya’dır. Türkiye’nin 2018 yılı içinde sadece İngiltere’den ithal ettiği plastik çöp miktarının 100 bin ton civarında olduğu ifade edilmektedir.

Plastik değer zincirinin bütün aktörleri, plastiklerin insan ve doğa üzerindeki gerçek bedeli konusunda hesap verebilir hale getirilmediği sürece küresel plastik kirliliği artmaya devam edecektir. Mevcut durumda plastik kirliliğinin azaltılması konusunda sorumluluğun büyük oranda tüketicilere yüklenmiş durumdadır ve değer zincirinin bütün halkalarında harekete geçilmezse atık yönetimi konusundaki çabalar yetersiz kalacaktır.

Plastik üretimi ve atık plastiklerin yakılarak bertaraf edilmesindeki artış nedeniyle karbondioksit emisyonları da her yıl artmakta ve bu şekilde devam edildiği takdirde yanlış atık yönetimi tercihlerimiz nedeniyle, 2030 yılına gelindiğinde, plastik döngüsünden kaynaklanan toplam karbondioksit emisyonlarının %50 artması ve plastik atık yönetiminden kaynaklanan karbondioksit emisyonlarının üç kat çoğalması beklenmektedir.

Öte yandan ülkemizde ‘Sıfır Atık’ın gölgesinde kalan ‘deniz çöpleri’ ile tehlikeli atıkların kontrolü ve bertarafı konusu küresel gündemde yer alan ve ertelenmemesi gereken bir sorundur. Bu kanun teklifi ile atık önleme ve yönetimi kapsamında; kamuda ve özel sektörde kaynakların bilinçli kullanımı, kaynak verimliliği, turizm kaynaklı plastik kirliliği, tek kullanımlı plastik

atıklar, deniz çöpleri ve tehlikeli atıklar dahil olmak üzere tüm atıkların öncelikle azaltılması, önlenmesi, toplanması, geri dönüşümü, bertarafı ve denetimi için acil eylem planlarının hazırlanması, çevre ve canlı/cansız yaşam için hayati önem arz eden durumların ve yaşanması öngörülen sonuçlarının tespit edilip evrensel ilkeler ve politikalar ışığında ülkemizin atık sorununa çözüm üretilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu kanun teklifi ile atık önleme ve yönetimi kapsamında; tek kullanımlık plastik atıkların kullanımının önlenmesi, toplanması, ithalat ve ticaretinin yasaklanması, geri dönüşümü, bertarafı ve denetiminin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2-İlgili değişiklik ile, tek kullanımlık plastik atıkların kullanımının önlenmesi, toplanması, ithalat ve ticaretinin yasaklanması, geri dönüşümü, bertarafı konusunda kanuna aykırı hareket edenlere idari para cezası verilerek, ilgili kanun hükmünün daha caydırıcı olması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**09.08.1983 TARİHLİ VE 2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 13 inci Maddesinin 5 inci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Plastik tabak, çatal, bıçak, kaşık, bardak, pipet, kulak çubuğu, içecek karıştırıcıları, köpük gıda kapları da dahil olmak üzere tüm tek kullanımlık plastik ürünlerin üretimi, ithalatı, piyasaya arz edilmesi ve kullanılması yasaktır.”

MADDE 2- 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 inci Maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (cc) alt bendi eklenmiştir.

“cc) Bu kanunun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında on bin Türk lirasından yirmi beş bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

MADDE 3- Bu Kanun 01.01.2020 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükmünü Cumhurbaşkanı yürütür.

